

יום אחד עמוּדא דאִמְצַעִיתָא וְצָדִיק דְּחֻשְׁבִּינָן חַד, וְלִית יוֹם בְּלֹא
לִילָה דְּאִיהִי שְׁכִינְתָא.

אֲדַהְכִי הָא קָלָא סָלִיק וּמִתְפּוּצֵץ בְּרוּמֵי רְקִיעִין, וְהוּה אָמַר,
מִשְׁרֵיין קִדְיִשְׁאן דְּמִתִּיבְתָא דְרְקִיעָא דְלֵעִילָא וְתִתָּא,
אֲזַדְרִזוּ וְאִתְקִנּוּ לְקַדְמוֹת מִטְרוֹנִיתָא, דְקָא אֲתִיא לְמִיעָאל קְדָם
מְלָכָא, בְּכַמְה קְשׁוּטִין דְּפִקּוּדִין דְעֵשָׂה, קוּמוּ מִשְׁרֵיין לְקַדְמוּתָהּ,
אֲדַהְכִי הָא קָלָא תִנְנָא הוּה מִתְעָרָא לְגַבֵּי מְאָרִי מִפְתָּחוֹ, הָא
שְׁכִינְתָא קָא אֲתִיא לְמִיעָאל לְהִיכְלָא דִילָהּ, אֲדַנִּי שְׁפִתִי תִפְתָּח.

בְּהַהוּא זְמַנָּא מִטְרוֹנִיתָא עֲלָאָה קָא נְחַתַת לְגַבְהָ, לְקַבְלָא לָהּ
בְּפִקּוּדָא קַדְמָאָה, בְּכַמְה קָלִין וְשׁוּפְרוֹת, וְסָלְקִין
תְּרוּנֵיהוּ לְגַבֵּי מְלָכָא, וְכִלְהוּ הוּוּ שְׁאֲלִין (שִׁיר הַ הַ ה) מִי זֹאת עוֹלָה מִן
הַמְדָבָר, מִי דְאִיהִי אִימָא עֲלָאָה, בּוֹא"ת עוֹלָה, וְכַד סָלִיקַת
לֵעִילָא אֲתַעְבִּידַת פִּסָּא לְמְלָכָא עֲלָאָה, וּבָה פִתַח אֲנֹכִי, דְהִכִּי
סָלִיק לְחֻשְׁבִּין פִּסָּא, וְכַד אֲתַחֲבְרוּ תְּרוּנֵיהוּ אֲתַמַּר בְּהוּ (שְׁמוֹת כ ב)
אֲנֹכִי יְהו"ה אֱלֹהֵי"ךְ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם.

אֲשֶׁר אִיהוּ רְמִיז בְּמַלְת בְּרֵאשִׁית, אֲשֶׁר דָּא אִימָא, דְאִיהִי אֲשֶׁר
אֱהִי"ה, אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצּוֹתָיו, אֲשֶׁר קִדְשׁ יָדִיד מִבְּטָן,
דְאִיהִי בְטָן דְאֲתַמַּר בֵּיהּ (אִיּוֹב לט כט) מִבְּטָן מִי יֵצֵא הַקְּרָח, הַקְּרָח
הַנּוֹרָא (יְחֻזְקָאֵל א כב), מֵאִי נּוֹרָא דָּא עֵמוּדָא דְאִמְצַעִיתָא, מֵאִי קִדְשׁ
יָדִיד מִבְּטָן, בְּטָן דְאֲתַמַּר בֵּיהּ דָּא צָדִיק, אֲשֶׁר דְאִיהִי אִימָא
עֲלָאָה, קִדְשָׁנוּ בְּעֵמוּדָא דְאִמְצַעִיתָא, וְצִנְנוּ בְּצָדִיק, עַל כָּל פִּקּוּדָא
וּפִקּוּדָא, בְּגִין דְחַד אִיהוּ מִצְוָה וְחַד עוֹשָׂה, חַד מִצְוָה עַל הַמִּצְוָה
דְאִיהִי שְׁכִינְתָא, מִצְוֹת יְהו"ה בְּרַח מְאִירַת עֵינַיִם (תְּהִלִּים יט ט), וְחַד

עוֹשֶׂה עֲשִׂייתָהּ דַּאִיהוּ מַעֲשֶׂה דְּפְקוּדָא, דְּהִכִּי אוּקְמוּהוּ מֵאֲרִי
מִתְנִיתִין גְּדוּל הַמְצוּוֹה וְעוֹשֶׂה מִמֵּי שְׂאִינוּ מְצוּוֹה וְעוֹשֶׂה

[דף עד ע"ב]

וְעוֹד מְצוּוֹה דָּא עֲמוּדָא דְּאִמְצְעִיתָא, דַּאִיהוּ מְצוּוֹה מְסֻטְרָא
דְּאָבָא דַּאִיהוּ רַא"שׁ, וּמְסֻטְרָא דַּאִימָא דַּאִיהוּ אֲש"ר, וְהִכִּי
צְדִיק מְצוּוֹה וְעוֹשֶׂה מִתְרוּוִייהוּ, וּבְגִין דָּא אֲתָמַר עַל תְּרוּוִייהוּ אֲשֶׁר
קִדְשָׁנוּ, אִמָּא קִדְשָׁנוּ וְאָבָא צִוְנוּ, עַל מָאן עַל שְׂכִינְתָא תְּתָא, וְהִכִּי
דַּאִיהוּ פֶטֶר כָּל רַחֵם, פְּתִיחוּ דְרַחֵם, דַּאִיהוּ רַמ"ח פְּקוּדִין, אִיהוּ
מְצוּת יְהו"ה בְּכָל אֶבֶר וְאֶבֶר דְּמִלְכָא, אִיהוּ מְצוּוֹה, וְעוֹד אֲשֶׁר
קִדְשָׁנוּ מְסֻטְרָא דְּאָבָא (דף עד ע"ב) וְאִימָא, הֵדָּא הוּא דְכִתְיָב
(בראשית א ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר, וַיֹּאמֶר מְסֻטְרָא
דְּאָבָא דַּאִיהוּ י', יְהִי מְסֻטְרָא דַּאִימָא דַּאִיהוּ ה', חַד אֲמִירָה וְחַד
הוֹיָה, עֲשִׂייתָהּ דְּתְרוּוִייהוּ יְהִי אוֹר.

וְעוֹד אֲשֶׁר עַל שֵׁם בְּאֲשֶׁרֵי כִּי אֲשֶׁרוּנִי בְּנוֹת (בראשית ל יג), אֲשֶׁר
הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם (שמות כ ב), וְכִי עָבַד דַּאִיהוּ בְּכִי
אֲסִירִי דְּמִלְכָא, וְאֲבִטַח לִי מִלְכָא לְאִפְקָא לִי מִבֵּי אֲסִירִי, אִית
לִי לְמִלְכָא לְשִׁבְחָא גְרַמִּיָּה, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כַּמָּה
זְמַנִּין, אֲלָא חֲמִשִּׁין זְמַנִּין אֲדַכִּיר בְּאוּרִייתָא יְצִיאַת מִצְרַיִם, לְקַבֵּל
חֲמִשִּׁין תְּרַעִין דְּבִינָה, לְאֲשֶׁתְּמוּדְעָא לֹון מָאן אֲתַר אֲפִיק לֹון מִן
גְּלוּתָא.

וְכַד נְחַתַת לְגַבִּייהוּ נְחַתַת לְמִפְרָק לֹון בְּכַמְהָ קָלִין וּבְרַקִּין, הֵדָּא
הוּא דְכִתְיָב (שמות יט טז) וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֲיוֹת הַבֶּקֶר
וַיְהִי קוֹלוֹת וּבְרַקִּים וְגוֹמֵר, וְעַלִּייהוּ אֲתָמַר (שם כ יח) וְכָל הָעָם

רֵאִים אֶת הַקּוֹלֹת, אֶת דָּא שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, דְּהוּת סְלָקָא בְּכָל
 קָלָא וְקָלָא מְאִינּוּן שְׁבַע קָלִין, וְאִיהִי הוּת בַּת קוֹל דְּכָל חַד וְחַד,
 קוֹל דְּבָרִים אַתְּם שְׁמַעִים (דְּבָרִים ד' יב), דָּא קָלָא עֲלָאָה כְּלִילָא
 מִתְּלַת קָלִין עֲלָאִין, דְּאִינּוּן תְּלַת סְפִירָן עֲלָאִין, וְעַל אִימָא עֲלָאָה
 אֶתְמַר (ש"ס) וְתִמּוּנָה אִינְכֶם רוּאִים זוּלְתֵי קוֹל, אֲכַל בַּת קוֹל עֲלָה
 אֶתְמַר וְכָל הָעָם רוּאִים אֶת הַקּוֹלֹת, וְאֶת, וְאֶת וְדָאִי, דְּאֶתְמַר בְּה
 (במדבר יב ח) וְתִמּוּנַת יְהוָה יִבִּיט, קוֹלוֹת אִינּוּן מְסֻטְרָא דְעִמּוּדָא
 דְּאֶמְצַעִיתָא, אִיהוּ קוֹל הַשּׁוֹפָר שְׁבִיעָאָה בְּאִימָא עֲלָאָה, וְלַתְּתָא
 שִׁית קָלִין.

בְּרָקִים מְסֻטְרָא דְצַדִּיק, דְּאֶתְמַר בֵּיהּ (זכריה ט יד) וַיֵּצֵא כְּבָרֶךְ
 חָצוּ, עָנּוּ דָּא שְׂכִינְתָא כְּלִילָא מְשַׁבְּעָה עָנְיִי כְּבוֹד, דְּבָה
 מִתְּכַסִּין קָלִין וּבְרָקִין, וּמְסֻטְרָא דִימִינָא אֶתְקַרִּיאַת עֲנָנָא, וּמְסֻטְרָא
 דְשְׂמַאֲלָא עֲרַפֵּל, הָדָא הוּא דְכְּתִיב (שמות כ כא) וּמִשָּׁה נִגַּשׁ אֶל
 הָעֲרַפֵּל אֲשֶׁר שָׁם הָאֱלֹהִים. וְעוֹד אֲנֹכִי דָּא שְׂכִינְתָא תַּתְּאָה, וְרוּא
 דְּמִלָּה אֲנֹכִי אֲנֹכִי הוּא מְנַחֲמֶכֶם (ישעיה נא יב), אִימָא עֲלָאָה אֲנֹכִי
 לְעִילָא, אֲנֹכִי אִימָא תַּתְּאָה לְתַתְּאָה וְעַל תַּרְוֵייהוּ אֶתְמַר (דְּבָרִים לב
 ט) רְאוּ עֲתָה כִּי אֲנִי אֲנִי הוּא, כְּשִׁמְךָ אֱלֹהִים בְּן תְּהִלָּתְךָ עַל קַצְוֵי
 אֶרֶץ (תהלים מח כא).

הָא הָכָא פְּקוּדָא קְדָמָאָה, וְלִית פְּקוּדָא דְלָא אֶתְיִיהִיב בְּדַחִילוֹ
 וְרַחֲמֵי דְאִיהוּ ב', וְדָא ב' מִן בְּרָאשִׁית דְּחִילוֹ דִּירָאָה וְרַחֲמֵי,
 דְּאִינּוּן ב' עֲלָאָה ב' תַּתְּאָה, ב' עֲלָאָה הָא אֶתְמַר דְּאִיהוּ דְּחִילוֹ
 וְרַחֲמֵי, ב' בְּתַרְאָה (נ"א תַּתְּאָה) תּוֹרָה וּמִצְוָה, וְאִיהִי ב' מִבְּרָא,
 בְּהַפּוּד אֶתְוּוֹן אַב"ר, אִיהִי מִצְוָה בְּכָל (נ"א דְּכָל) אַבְר וְאַבְר,

פְּקוּדָא קְדָמָא אִיהוּ אָנְכִי יְהוּ"ה אֱלֹהֵי"ךְ (שמות כ ב), וְאִיהוּ ב',
 דְּחִילוֹ וְרַחֲמֵי, אִישׁ אָמוֹ וְאָבִיו תִּירָאוּ (ויקרא יט ג) מִסְטָרָא דְּדְחִילוֹ,
 פְּבִד אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְךָ (שמות כ יב) מִסְטָרָא דְּרַחֲמֵי, וְתַרְוִייהוּ
 אֵינּוֹן זְכוֹר וְשִׁמּוֹר.

תְּפִלִּין דְּרֹאשׁ וְתְפִלִּין דְּיָד, אָבָא תְּפִלִּין דְּרִישָׁא (נ"א על רִישָׁא)
 דְּאִיהוּ רֹאשׁ דְּבִרְךָ אָמַת (תהלים קיט קס) עֲמוּדָא
 דְּאִמְצָעִיתָא, אִימָא תְּפִלִּין דְּיָד דְּאִיהִי שְׂכִינְתָא תְּתָא, אָבָא
 וְאִימָא תְּפִלִּין דְּמֵאֲרִי עֲלֵמָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׂכִינְתֵיהּ דְּאֵינּוֹן
 בְּרָא וּבִרְתָא אֵינּוֹן תְּפִלִּין דִּילָן.

וְעוּד גְּתִי"ב תְּלִיתָא"ה, בִּיהּ פְּקוּדָא תְּלִיתָא דְּאִיהוּ גְּבוּא"ה,
 הָדָא הוּא דְּכְתִיב (בראשית א ג) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי
 אוֹר, חֲמֵשׁ אוֹר אֵינּוֹן, וְעַלִּייהוּ אֲתָמֹר (יחזקאל א א) גְּפִתְחוּ הַשָּׁמַיִם
 וְאֲרָאָה מְרֹאֲוֹת אֱלֹהִים, אִימָא עֲלָאָה מְרֹאָה סְתִימָא דְּלִית בָּהּ
 דְּמִיּוֹן, אִימָא תְּתָאָה מְרֹאָה בְּאֲתַגְלִיָּא דְּאִית בָּהּ דְּמִיּוֹן, וְעֲלָה
 אֲתָמֹר (חושע יב יא) וּבְיַד הַנְּבִיאִים אֲדַמָּה, אֲדַמָּה אִיהִי דְּמִיּוֹן לְכָל
 גְּבִיאָא, וּלְכָל חַד כְּפּוּם חִילִיָּה, וּבְגִין דְּאִיהִי שְׁלֵטָא עַל כָּל
 מְרַכְבוֹת דְּלְתָתָא, וְעַל כָּל כְּכַבֵּיא וּמְזֻלִי, וְאַלְגִּין וּדְשָׁאִין, וְעַל כָּל
 עוֹפֵי שָׁמַיָא וְחִיּוֹן וְאַרְעָא, וְנוֹנֵי יַמָּא, בְּגִין דָּא אֲתַקְרִיאַת בְּשֵׁמָא
 דְּכְלָהוּ, מִסְטָרָא דְּחִיּוֹן אֲתַקְרִיאַת חֲיָה, וּמִסְטָרָא דְּעוֹפִין נְשֵׁר יוֹנָה
 צְפוּר, וּמִסְטָרָא דְּנוֹנִין הַדְּג, סְטָרָא (נ"א שְׂפָחָה) בִּישָׁא בְּהַפּוּכָא
 דְּגָה, וּמִסְטָרָא דְּעֲשָׂבִין אֲתַקְרִיאַת שְׂכִינְתָא שׁוֹשְׁנָה.

[דף עה ע"א]

גְּתִיב רְבִיעָאָה וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ (בראשית א

(ד), דבר ונוקבא אינון, חֲשֵׁךְ לִילָה, הָדָא הוּא דְכְתִיב (שם ה) וְלַחֲשֵׁךְ קָרָא לִילָה, וְאִית חֲשֵׁךְ מִסְטָרָא דְדַכְיוֹ וְלִילָה מִסְטָרָא דְדַכְיוֹ, הָדָא הוּא דְכְתִיב (תהלים קל"ט יב) גַּם חֲשֵׁךְ לֹא יַחֲשִׂיךְ מִמֶּנּוּ וְלִילָה כִּיּוֹם יֵאִיר כַּחֲשֵׁכָה כְּאוֹרָה, וְחֲשֵׁךְ אִיהִי נּוֹקְבָא דְמִקְבֵּל מְנַהוּרָא דְאִיהוּ אוֹר דְכַר, כְּגוּוּנָא דְסִיְהָרָא דְמִקְבֵּלַת מִן שְׁמַשָּׁא, וְתַרְוַיְהוּ אֵינוֹן אֶסְפַּקְלַרְיָאָה דְנַהָרָא וְאֶסְפַּקְלַרְיָאָה דְלֹא נַהָרָא, וְאִית חֲשֵׁךְ דְסְטָרָא אַחְרָא דְאִית בָּהּ הַבְּדֵלָה וְלֹא חֲבוּרָא, וְהָהוּא אוֹר אִיהוּ כְמוֹחָא בְּאַגְוָא.

אֲדַהְכִּי הָא קָלָא אֲשַׁתְּמַע בְּרוּמֵי רְקִיעִין, מְאָרֵי דְאוּצְרִין מְאָרֵי דְהִיכְלִין, אֶפְתַּחוּ הִיכְלִין הָא מְטְרוֹנִיתָא קָא בַּעֲיָא לְאַעְלָא בְּהִיכְלִיָּה, בְּהָהוּא זְמַנָּא אַדְנִי שְׁפַתִּי תִפְתַּח, הִיכְלָא כְּלִילָא מִשְׁבַּעַה הִיכְלִין, בְּהָהוּא זְמַנָּא כַּמָּה נְבִיאִים סְלָקִין עִמָּהּ וּמִתְפַּנְסִים עִמָּהּ, דְאִית נְבִיאִים וְאִית נְבִיאִים, אִית נְבִיאִים דְאֵינוֹן מְאָרֵי דְבֵיתָא דְמְטְרוֹנִיתָא, וְאִית נְבִיאִים דְאֵינוֹן מְאָרֵי דְבֵיתָא דְמִלְכָא, אֵלִין מְאֶסְפַּקְלַרְיָא דְנַהָרָא וְאֵלִין מְאֶסְפַּקְלַרְיָא דְלֹא נַהָרָא, נְבִיאִים דְאֶסְפַּקְלַרְיָא דְנַהָרָא אֵינוֹן מִסְטָרָא דִיהוּ"ה, וְנְבִיאִים דְאֶסְפַּקְלַרְיָא דְלֹא נַהָרָא אֵינוֹן מִסְטָרָא דְאַדְנִי, וְאֵינוֹן שְׁקִילִין לְאוּרִיתָא דְבַכְתָּב וְאוּרִיתָא דְבַעַל פֶּה, נְבִיאִים מִסְטָרָא דְאַדְנִי מִסְטָרָא דִירָאָה, וְנְבִיאִים דְאֵינוֹן מִסְטָרָא דִיהוּ"ה אֵינוֹן מִסְטָרָא דְאַהֲבָה.

בְּהָהוּא זְמַנָּא כַּמָּה מְאָרֵי תַרְעִין מְזַדְעִזְעִין וּמְזַדְמַנִין לְהִיכְלָא, וְכַמָּה מְאָרֵי חוֹתְמוֹת, וְכַמָּה מְאָרֵי שְׂאֵלְתִין, וְכַמָּה מְאָרֵי תְשׁוּבוֹת, דְבַהוֹן נְבִיא שׁוֹאֵל וּמְשִׁיב, וְכַמָּה מְאָרֵי עֲתִידוֹת, מַה

דְהוּה וּמַה דְעַתִּיד לְמַהוּי, וּכְמַה מְאָרִי דְעֵינִין דְאֵינוּן מְרֵאוֹת
 וְחוּזִין דְנְבִיאִים, וּכְמַה מְאָרִי דְאוּדְנִין דְאֵינוּן מְאָרִי דְגַדְפִּין,
 דְאִתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א כד) וְאֲשַׁמַּע אֶת קוֹל כְּנַפְיָהֶם, וּכְמַה מְאָרִי
 דְחוּטְמָא דְתַמְּוֹן רִיחַ, דְאִתְמַר בְּהוּן (ויקרא א יג) אִשָּׁה רִיחַ גִּיחַח,
 וּכְמַה מְאָרִי דְאֲנַפִּין דְאִתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א ו) וְאֲרַבְּעָה פָּנִים
 לְאַחַת, וּכְמַה מְאָרִי דְקָלִין וּמְאָרִי דְדְבוּרִין, וּמְאָרִי דְהַבְּלִים דְאֵינוּן
 לְהַבּוֹת אִשׁ, הֲדָא הוּא דְכְתִיב (תהלים כט ז) קוֹל יְהוָה חֲצֹב לְהַבּוֹת
 אִשׁ, וּכְמַה מְאָרִי דְיָדִין, דְאִתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א ח) וַיְדִי אָדָם
 מִתַּחַת כְּנַפְיָהֶם, וּכְמַה מְאָרִי דְקוּמָה וְאֵינוּן שְׁעוֹר קוּמָה דְכְרִסְיָא,
 וּכְמַה מְאָרִי דְאוֹת בְּרִית דְאִתְמַר בְּהוּן (שמות ג יב) וְזֶה לְךָ הָאוֹת,
 וּכְמַה מְאָרִי דְרַגְלִין דְאִתְמַר בְּהוּן (יחזקאל א יד) וְהַחֲיֹת רָצוּא וְשׁוֹב.

כָּל תְּקוּנֵין דְנְבִיאִיא מְלָבָר (נ"א מְלָגָאו) בְּגוּפָא, בְּאֲבָרִים דְגוּפָא,
 מְאָרִי דְחֲכָמָה אֵינוּן מְלָגָאו בְּמוֹחָא, וּבְגִין דָּא חֲכָם עָדִיף
 מְנַבִּיא, וּמְמוּחָא תְלִיין ל"ב גְּתִיבוֹת, וְדָא ל"ב דְאִתְמַר לֵב מְבִין,
 וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ (בראשית א ד), הָכָא רְזָא
 דְנְתִיב רְבִיעָא, מְאִי הַבְּדִלָה הָכָא בְּנְבוּאָה, אֶלָּא כְּמַה נְבִיאִי
 שְׁקָרָא אֵינוּן מְסֻטְרָא דְחֹשֶׁךְ, דְאֶזְלִין בְּאוּרָא לְאַטְעָא בְּנִי נְשָׂא,
 בְּהַהוּא זְמַנָּא דִּיהָא קוּדְשָׁא בְרִידָּהּ הוּא בְּשִׁכְנֵיתִיה, וַיְבַדֵּל אֱלֹהִים
 בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ.

גְּתִיב חֲמִשָּׁא, וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם (שם ה), אֶלִּין מְאָרִי
 מְקָרָא, דְמְאָרִי מְקָרָא אֵינוּן פְּתִילָה, וּמְאָרִי מְשֻׁנָּה זֵית,
 וּמְאָרִי תְלָמוּד דְאִיהוּ קְבֵלָה לְמוֹשֶׁה מְסִינֵי גַר.

[דף עה ע"ב]

פְּקוּדָא רְבִיעָא לְאַתְעֶסְקָא בְּאוּרֵייתָא דְבַעַל פָּה, וְלֹא פְּרָשָׁא
 בָּהּ בְּשִׁית דְּרַגִּין, בְּאַסּוּר וְהֵתֵר טוּמְאָה וְטַהֲרָה כְּשֶׁר
 וּפְסוּל, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (שם ו) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רְקִיעַ בְּתוֹךְ
 הַמַּיִם, וְיִהְיֶה מַבְדִּיל בֵּין מַיִם לְמַיִם, בֵּין מַיִם דְּדַכְּוֵי דְטַהֲרָה הֵתֵר
 כְּשֶׁר, וּבֵין מַיִם דְּמִסְאָבוּ דְאֵינוּן אִסּוּר טָמֵא פְּסוּל, דְּאֵינוּן מִי
 בּוֹרוֹת נְשֻׁבְרִים מַיִם סְרוּחִים מַיִם מְטוּנְפִין, וְעַלֵּיהּ אֶתְמַר (שמות
 כ ג) לֹא יִהְיֶה לָּךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פָּנַי, וְהָאִי רְקִיעַ דְּאַפְרִישׁ
 בִּינֵיהּ דָּא רְקִיעַ דְּעַל רִישֵׁי חִיוּוֹן, וְדָא מְטַטְרוּ"ן, דְּעַלֵּיהּ אֶתְמַר
 (יחזקאל א כב) וְדַמּוֹת עַל רִאשֵׁי (דף עה ע"ב) הַחֲתִיָּה רְקִיעַ, וְעַלֵּיהּ
 אֶתְמַר (בראשית א ז) וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים וְגוֹמֵר, וְדָא נְתִיב שְׁתִּיתָא, וְאִית
 רְקִיעַ לְעֵילָא מְרְקִיעַ, וְדָא צְדִיק דְּאַפְרִישׁ בֵּין מִיּוֹן נוֹקְבִין
 לְמִיּוֹן דְּכוּרִין, לְאַשְׁתְּמוּדְעָא בֵּיהּ, וְעַלֵּיהּ אֶתְמַר (שם) וַיַּעַשׂ
 אֱלֹהִים אֶת הַרְקִיעַ, וַיַּבְדֵּל בֵּין הַמַּיִם אֲשֶׁר מִתַּחַת לְרְקִיעַ וּבֵין
 הַמַּיִם אֲשֶׁר מַעַל לְרְקִיעַ, וְדָא נְתִיב שְׁבִיעָא צְדִיק.

נְתִיב תְּמִינָא וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְרְקִיעַ שָׁמַיִם (שם), וַיִּקְרָא
 אֱלֹהִים דָּא אֵימָא עֲלָא, לְרְקִיעַ דָּא עֲמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא
 דְּאִיהּ בֵּין יְמִינָא וּשְׁמָאלָא וּכְלִיל תְּרוּיָהּ, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (שם)
 וַיְהִי עָרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד, וְאֵינוּן עָרֶב דִּיצְחָק וּבֹקֶר דְּאַבְרָהָם.

תְּקוּנָא תְּלָתִין וְחַד

בְּרֵאשִׁית בְּר"א שְׁת"י, וְעַלֵּיהּ אֶתְמַר (רות א יט) וַתִּלְכְּנָה
 שְׁתֵּיהֶם וְגוֹמֵר, וְאֵינוּן תְּרֵי תוֹרוֹת אוּרֵייתָא דְּבִכְתָּב
 וְאוּרֵייתָא דְּבַעַל פָּה, וְעוּד תְּרֵי לוֹחוֹת אֲזָלוּ לְטוּרָא דְּסִינַי, מִיַּד

וּתְהִימָה כָּל הָעִיר עֲלֵיהֶן (שם) אֲזַדְעִזֶנּוּ כָּל עַלְמָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב
 (שמות כ יח) וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקֶּלֶת וְכוּ' וַיֵּרָא הָעָם וַיִּנְוְעוּ, וְאָמְרוּ
 הַזֹּאת נַעֲמִי, דָּא אִיהוּ נַעֲיִמוּ דְאֹרִייתָא, מִיָּד אֲתַמְר (שם לב יט)
 וַיִּשְׁבַּר אוֹתָם תַּחַת הָהָר, פְּרַחַת אֹרִייתָא מִתַּמּוֹן, וְאָמַרְת (רות א
 כא) אֲנִי מְלָאָה הַלְכָתִי לְטוֹרָא דְסִינִי, וְכַעַן וְרִיקָם הֵשִׁיבֵנִי יְהו"ה,
 מְלִיאָה מְלִיא י"ה, וְכַעַן פָּרַח מִנִּי מְלִיא י"ה דְאִיהוּ יְהו"ו,
 וְאֲשַׁתְּאֲרַת ה' יְחִידָה אֱלֹהִים, נְאֻלְמַתִּי דְוַמִּי"ה (תהלים לט ג), דו"ם
 י"ה, הַחֲשִׁיתִי מִטּוֹב דְאִיהוּ ו'.

דְּבַר אַחַר וְתַלְכְּנָה שְׁתִּיחֶן גּוֹף וְנַפְשׁ, לְאֵן אַתְר אֲזִלִּי, לְבִי קַבְרָא,
 גּוֹף אַתְדִּין וְאַתְרַקֵּב, נַפְשׁ אַתְמַר בְּה (רות ג ז) וְתַגְל מְרַגְלוֹתֵינוּ
 וְתִשְׁכַּב.

קָם סָבָא חַד וְאָמַר, בּוֹצִינָא קַדִּישָׁא חֲזוֹר בְּךָ, עֲרַפָּה אִיהִי גּוֹף,
 רוּת אִיהִי נַפְשׁ, שׁוֹתְפוּ דִילָה נַעֲמִי נְשֻׁמַת חַיִּים, מַחְלוֹן
 רוּחָא, גּוֹפָא דְאִיהִי עֲרַפָּה חֲזָרָה עוֹרְף לְגַבִּי נְשֻׁמָה (נ"א שְׁכִינְתָא),
 נַפְשׁ אַתְדַּבֵּק בְּה בְּנִשְׁמַתָּא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (רות א טז) בְּאֲשֶׁר
 תִּלְכִּי

אֱלֹהִים בְּכַפְּוֹדִין דְעֵשָׂה, וּבְאֲשֶׁר תִּלְכִּי אֱלֹהִים בְּכַפְּוֹדִין דְלֵא תַעֲשֵׂה.

דְּבַר אַחַר בְּאֲשֶׁר תִּלְכִּי אֱלֹהִים בְּגִלוּתָא, דְאֲתַמַּר בְּה (ישעיה נ א)
 וּבְכַפְּשֵׁיכֶם שְׁלַחַה אִמְכֶם, וּבְאֲשֶׁר תִּלְכִּי אֱלֹהִים דְמִשְׁכַּבָּא
 דִּילָךְ בְּגִלוּתָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (שיר ג א) עַל מִשְׁכַּבִּי בְלִילוֹת,
 עִמָּךְ עַמִּי אֱלֹהִים יִשְׂרָאֵל, וְאֱלֹהֵי"ךְ אֱלֹהֵי"י דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא,
 אֱלִימְלוֹךְ דָּא י', נַעֲמִי דָּא ה', מַחְלוֹן ו', רוּת בְּה אַתְדַּבְּקַת ה'

וְאֶת־עֲבִידַת תּוֹרָה, וְעָלָה אֶתְמֹר (שיר ב יב) וְקוֹל הַתּוֹר נִשְׁמַע
בְּאַרְצֵנוּ.

עֲרָפָה אֵימָא דְעֶרְב רַב, דְּאֶתְמֹר בְּהוֹן (שמות לד ט) כִּי עִם קִשָּׁה
עוֹרָף הוּא, דְּחִזְרַת לְסַרְחָנָה, וְחִזְרַת עוֹרָף לְגִבֵּי חֲמוּתָהּ,
כְּלִיוֹן בְּעָלָה דְעֲרָפָה, יֵצֵר הָרַע דְּאֶתְיָא כְּלַיְיָה מְנִיָּה לְעֶלְמָא, וְאִיהוּ
כְּלִיוֹן, וְאֶתְתִּיָּה לִילִית כְּלַיְיָהּ.

נִשְׁמָה וְנִפְש פַּד בַּר נִש אִיהוּ מְחוּנֵיב בְּחוּבֵין וּמְתַגְבְּרִין עַל
אֲבָרִים, נִשְׁמַת חַיִּים אֲסַתְלַקַּת מִן גּוּפָא, וְנִפְש
אֲשַׁתְּאֲרַת תְּמוֹן, וְאֶתְמֹר בְּה (רות ג ז) וְתַגְל מְרַגְלוֹתֵינוּ, לְגִבֵּי מָאן
לְגִבֵּי צַדִּיק וְדָא בְּרִית מִיָּלָה, דְּאִיהוּ בּוּעִז ב"ו ע"ז תַּקִּיף עַל יִצְרֵיהּ,
וְיָמַד שֵׁשׁ שְׁעוּרִים וַיִּשֶׁת עָלֶיהָ (שם טז), שׁוֹקִין עֲמוּדֵי שֵׁשׁ (שיר ה
טז), שׁוֹאֵית לֹון עֲלָהָא לְאַגְנָא עֲלָהּ, וְאוּקְמוּהָ וְתַלְכְּנָה שְׁתִּיָּהֶם
בְּשִׁכְנֵתָא עֲלָהָה וְתַתְּאָה, וְעֲלִיָּהוּ אֶתְמֹר (רות ד יז) וְתַקְרָאנָה לוֹ
הַשְּׁכֵנֹת שֵׁם, לְאֹמַר יֶלֶד בֶּן לְנַעֲמִי, דָּא עֲמוּדָא דְאַמְצַעִיתָא
דְּאֶתְמֹר בֵּיהּ (שמות ד כב) בְּנֵי בְכָרֵי יִשְׂרָאֵל, פַּד חָאבוּ יִשְׂרָאֵל וְגֶרְמוּ
לְאַסְתְּלַקָּא שְׁכִינְתָא, עֲלָה אֶתְמֹר בְּשִׁכְנֵתָא תַתְּאָה וְתַגְל
מְרַגְלוֹתֵינוּ (רות ג ז).

[דף עו ע"א]

דְּבַר אַחַר וְתַלְכְּנָה שְׁתִּיָּהֶם, אִיהוּ מְמַלְל בְּגוּפָא וְנִפְשָׁא,
וּמְרַחֲמֵנוּ דְגוּפָא פַּד אִיהוּ בַּעַל תְּשׁוּבָה, יֵימָא נִפְשָׁא לְגַבֵּה
בְּאֲשֶׁר תְּמוּתֵי אָמוּת וְשֵׁם אָקְבַר (שם א יז), וְלֹא תִזְוֹז נִפְשָׁא
בְּקַבְרָא מְנִיָּה, וְעָלָה אֶתְמֹר (משלי ו כב) בְּהַתְּהַלְכְּךָ (דף עו ע"א)
תַּנְחָה אוּתְךָ בְּעֶלְמָא דִּין, בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ בְּקַבְרָא, וְהַקִּיצוֹת

לְתַחִּית הַמֵּתִים (נ"א לְעוֹלָם הַבָּא) הִיא תְּשִׁיחָה, דָּא נַפְשָׁא לְגַבֵּי
 גּוֹפָא, וּבּוֹצִינָא קְדִישָׁא אִם גּוֹפָא לָא חֲזַר בְּתִיּוּבָתָא, וְחֲזַר עוֹרְרָה
 לְגַבֵּי תִיּוּבָתָא, נֶפֶשׁ אֲתַפְרֵשׁ מִנִּיהּ וְאֲתַקְרִי עֲרַפְ"ה, וְגּוֹפָא דָּא
 אֲתַאֲבִיד מִתְרִין עֲלָמִין.

אָמַר לִיה סָבָא סָבָא, וְהָא כַּמָּה קַבְרִין לְמַגְנָא, וְהָא אִם גּוֹפָא
 אֲתַאֲבִיד עַל מַה תְּקוּם נַפְשָׁא לְתַחִּית הַמֵּתִים, דְּהָא וּדְאִי
 גּוֹפָא אֲתַאֲבִיד, וְאֲתַמַּר דְּאֲתַאֲבִיד מִתְרִין עֲלָמִין, וְהָא נְחִית
 לְנִשְׂיָיָה דְתַמָּן אֲתַנְשִׂי לְדְרִי דְרִין, אִם כֵּן כַּמָּה קַבְרִין לְמַגְנָא.

אָלָא וּדְאִי קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לָא יִשְׁנֵי עוֹבְדֵי יְדוּי, דְּוּדְאִי עֲלָמָא
 דִּין וְעֲלָמָא דְאֲתִי דְאִינוּן שְׂמַיָּא וְאַרְעָא דְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא
 אִינוּן, וְעֲלִייהוּ אָמַר דּוּד (תְּהִלִּים קטו טז) הַשְּׁמַיִם שְׁמַיִם לִיהוּ"ה,
 אֲרַעָא אֲתַתְּלֵךְ לְפָנֵי יְהוּ"ה בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים (שֵׁם קטז ט), עֲלִייהוּ
 אֲתַמַּר עֲלָמָא דִּין וְעֲלָמָא דְאֲתִי בְּשֵׁמָא דִּיהוּ"ה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב
 (שֵׁם צו יא) 'שְׁמַחוּ הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ הַשְּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, אִימְתִי בְּזַמְנָא דְאֲתַמַּר
 לְגַבֵּי שְׁמַיִם וְהָאָרֶץ דְּסַמָּא"ל וְנַחֲשׁ, כִּי שְׁמַיִם כְּעֵשֶׂן נִמְלָחוּ
 וְהָאָרֶץ כְּבַגְד תְּבִלָּה (יִשְׁעִיָּה נא ו), וּלְבַתֵּר דִּימְחִי לֹון וִישְׁצִי לְאֵלִין
 מִמֶּנּוּ דְעֲלִייהוּ, מִיַּד יְחַדֵּשׁ לֹון קוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְשְׂמַיָּא וְאַרְעָא,
 דִּיתְמַחוּן בְּגִין אֵלִין מִמֶּנּוּ בִישׁוּן, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב (שֵׁם סו כב) כִּי
 כַּאֲשֶׁר הַשְּׁמַיִם הַחֲדָשִׁים וְהָאָרֶץ הַחֲדָשָׁה אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה וְגוֹמַר,
 וְכָלֵא בְּגִין דְלֵא יִשְׁתַּצוּן עוֹבְדֵי יְדוּי, דְאִינוּן נִשְׁמַתִּין וְגוֹפִין
 דְאֲתַאֲבִידוּ מִתְרִין עֲלָמִין, וְאֵלִין עֲתִירִין דְבְּגִלוּתָא, בְּגִין דְּהָאִי
 עֲלָמָא אִיהוּ דְלֵהוּן.

אָבֵל מִסְכְּנֵי דַאיִנוּן צְדִיקָא, טוֹבָא דְלֶהוֹן לְאִינוּן עֲלֵמִין (נ"א)
 דַאיִנוּן עוֹבְדִין) טְבִין, דִּי בְהוֹן אֶתְבְּרִיאָו תְּרִי תוֹרוֹת
 אוֹרֵייתָא דְבִכְתָּב וְאוֹרֵייתָא דְבַעַל פֶּה, דַאֲגְרָא דְלֶהוֹן תַּמָּן וּבְגִין
 דְלִתְתָא דַאֲרִץ חַחִיִּים, תַּמָּן גּוֹפִין לְנִשְׁמָתִין קְדִישִׁין דַאֲתְבְּרִיאָו
 בְּשֵׁמָא דִיהו"ה, וְגוֹפָא דְמִשָּׁה דַאֲתַמַּר בִּיה (דברים לד ז) לֹא כִהְתָּה
 עֵינֹו וְלֹא נָס לַחַה מִתַּמָּן הָוָה, וּבְגִינֵיה הָוָה אִיהוּ בְּעַא רַחֲמֵי דְלֹא
 יָמוּת וַיִּפּוֹק מִנֵּיה, וְלֹא עַל גּוֹפָא דֵהֲאִי עֲלָמָא דַאֲתַקְרִי סַנְדַּל
 לְגַבִּיה, דְעֵלִיה אֶתְמַר לִיה (שמות ג ח) שֶׁל נֶעְלִידָה מֵעַל רִגְלֶיהָ.

וְאָדָם וְחַיִּין וּבְעִירָן וְעוֹפִין דְתַמָּן אִינוּן עוֹבְדֵי דְבְרָאֲשִׁית, וְאִינוּן
 בְּדִיוֹקְנָא עֲלָאָה דַאֲלִין דַאֲתַמַּר בְּהוֹן בְּמִרְכְּבָתָא (יחזקאל א
 י) וְדַמוֹת פְּגִיחָם פְּגִי אָדָם וְגוֹמֵר, דַאיִנוּן בְּעִירִין עֲלֵאִין עֲלֵיִהוּ
 אֶתְמַר (ישעיה סד ג) יַעֲשֶׂה לְמַחֲכֶה לוֹ, וְתַמָּן עֵץ חַיִּים דְמָאן דַאֲכִיל
 מִנֵּיה אֶתְמַר בִּיה (בראשית ג יב) וְאָכַל וַחֵי לְעוֹלָם.

וְתַמָּן פְּרִסְיִין דִּי דִהָבָא וְכֶסֶף וְאֲבָנִין יְקִירִין, וְעַרְשִׁין דְכֶסֶף
 וְדִהָבָא, וְרַמ"ח פְּקוּדִין דְמִנֵּי לוֹן מִשָּׁה לְיִשְׂרָאֵל בְּהֲאִי
 עֲלָמָא, לְדַכָּאָה רַמ"ח אַבְרִים דִּהְהוּא גּוֹפָא, וְגוֹפָא דֵהֲאִי עֲלָמָא
 שְׁפָלָא אִיהוּ סַנְדַּל לְנִשְׁמָתָא, דַאֲתַטְנַף (נ"א וְאֶתְטַנְפֶּת) בְּזוּהָמָא
 דֵהֲאִי עֲלָמָא. הָא הָבָא תְלָתִין וְחַד זְמָנִין דַאֲתַפְרֵשׁ בְּרָאֲשִׁית,
 וְעֶשֶׂר אֲמִירָן וְתְלָתִין וְתָרִין שְׁבִילִין הָא שְׁבַעִין וְתָרִין, וְצָרִיד
 לְפָרְשָׁא לוֹן. פֶּתַח וְאָמַר בְּרָאֲשִׁית

תְּקוּנָא תְלָתִין וְתָרִין

בְּרָאֲשִׁית מְאָמַר קְדָמָאָה לְכָלָא, וְאִיהוּ כְּלִיל תְרִין דְבוֹרִין אֲנָכִי

וְלֹא יִהְיֶה לָךְ (שמות כ ב) דַּאֲתַמְרוּ בְּדַבְרוֹרָא חֲדָא, וְתַרְוִייהוּ אֵינּוֹן
 רְמִיזוּן בְּמִלַּת בְּרֵאשִׁית, בְּגִין דָּא בְּרֵאשִׁי"ת א"ב רְשִׁי"ת, א"ב א'
 אֲנִי ב' לֹא יִהְיֶה לָךְ, וְכֹלָא בְּאֵת אֶחָד ב', וְאִיהִי
 ב' מִבְּרֵאשִׁית.

[דף עו ע"ב]

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, וְכִי מָאן דְּאִית לִיה עֲבָדָא וְאֶפִּיק לִיה לְחִירוֹ
 מִשְׁעֶבֶדֵיהּ, אִית לִיה לְרַבּוּנִיה לְשִׁבְחָא גְרַמִּיה בְּמִפְקָנוּתָא
 לְחִירוֹ לְעֶבְדֵיהּ, וְכִי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאָמַר לְאַבְרָהָם (בראשית טו
 יג) כִּי גַר יִהְיֶה זְרָעֲךָ וְכוּ' אִית לְשִׁבְחָא גְרַמִּיה כַּמָּה (דף עו ע"ב) זְמַנִּין
 אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם (שמות כ ג), אָמַר לִיה רַבִּי שְׁמַעוֹן
 הָכִי הוּא וְדַאי, אֲבָל הָכָא לֹא מְשַׁבַּח קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גְרַמִּיה
 דְאֶפִּיק לוֹן מִן גְּלוּתָא, אֲלֵא חֲמֻשִׁין זְמַנִּין אֲדַכִּיר בְּאוּרִייתָא יְצִיאַת
 מִצְרַיִם, לְאֲשֶׁתְּמוּדְעָא בְּדַרְגָּא דְאֶפִּיק לוֹן דְאִיהוּ יוֹבְלָא, דַּאֲתַמְרוּ
 בֵּיה (ויקרא כה יא) יוֹבֵל הִיא שְׁנַת הַחֲמֻשִׁים שָׁנָה, וְאֵינּוֹן חֲמֻשִׁין
 תַּרְעִין דְּבִינָה דַּאֲתַמְסְרוּ לְמִשָּׁה בְּסִינֵי בַר חַד דְּלֹא אֲתַמְסַר לִיה,
 וּבְגִין דָּא אֲדַכִּיר חֲמֻשִׁין זְמַנִּין בְּאוּרִייתָא יְצִיאַת מִצְרַיִם. אָמַר הָא
 וְדַאי אֲתִישַׁב דַּעְתָּאִי.

מָאן אֱלֹהִים אַחֲרִים, אֵלִין מְמַנֵּן דְּשִׁבְעִין אוֹמִין, וְסַמָּא"ל וְנַח"ש
 הָא ע"ב, בְּגִין דָּא יְהִיב קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אוּרִייתָא מִימִינָא
 דְאִיהוּ חֶסֶד וּמִשְׁמַאלָא דְאִיהוּ גְבוּרָה, דְאִית בָּהּ שִׁבְעִין אֲנָפִין
 לְשׁוּבָא מִשִׁבְעִין אוֹמִין, וְאוּרִייתָא אֲתִייהִיבַת מִמִּינָא וְאֲשָׂא דְאֵינּוֹן
 תַּרְוִין, לְשׁוּבָא לְיִשְׂרָאֵל מִסַּמָּא"ל וְנַחֲשׁ דְאֵינּוֹן מִמִּינָא וְאֲשָׂא,
 וּבְגִינֵיהוּ אֲתַמְרוּ (שמות כ ג) לֹא יִהְיֶה לָךְ אֱלֹהִים אַחֲרִים עַל פָּנָי,

וְלִקְבֹּל שִׁבְעֵין אֹמִיין שִׁבְעֵין נֶפֶשׁ, וּמֵאן דְּעֵבֵר עַל שִׁבְעֵין אַנְפִּין
דְּאוּרִייתָא דְּאַתְמֹר לֹא יִהְיֶה לָּךְ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי, שְׁלֹטִין
שִׁבְעֵין מְמַנָּן וְאוּמִין דְּיִצְרָר הָרַע עַל שִׁבְעֵין נֶפֶשׁ.

וְכַמְּזָה גְלֻגּוּלִין יִתּוּן לְבַר נֶשׁ עַל חוּבִין אֱלִין, וְאִם לָא חֲזַר בַּר נֶשׁ
בְּתִיּוּבְתָא בְּאֱלִין גְּלֻגּוּלִין, הֵחֳוּא גּוּפָא נְחִית בְּאַבְדּוֹן,
גְּלֻגּוּלָא קַדְמָאָה אֶצְטַבַּע בְּגוּוֹן חוּוֹר, וְרַכִּיב נֶפֶשׂא בְּסוּסִיא חוּוֹרָא
דְּאִיהוּ גּוּפָא, אִם חֲזַר בְּתִיּוּבְתָא אַתְמֹר בִּיהַ (ישעיה א יח) אִם יְהִיו
חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינוּ, וְאִם לֹא יִתִּי בְּגְלֻגּוּלָא תִּגְיִינָא,
וְרַכִּיב בְּסוּסִיא סוּמְקָא, וְאִם חֲזַר בְּתִיּוּבְתָא אַתְמֹר בְּחוּבָא דִּילִיהַ
(שם) אִם יֵאֲדִימוּ כְּתוֹלַע כְּצֶמֶר יְהִיו, וְאִם לֹא, אַתְחֲזַר אַתְגְּלַגְלִ
בְּגְלֻגּוּלָא תְּלִיתָאָה, וְרַכִּיב בְּסוּסִיא יְרוּקָא וְדָא גּוּפָא.

וְאִינּוֹן מְזַל אַרְיָה מְזַל שׁוּר מְזַל נֶשֶׁר, דְּעֲלִייהוּ אַתְמֹר (איוב לג כט)
הֵן כָּל אֱלֹהִים יִפְעַל אִ"ל פְּעֻמִּים שְׁלֹשׁ עִם גָּבַר, וְאִם שְׁלֹשׁ
אֱלֹהִים לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ (שמות כא יא) לְנֶפֶשׂא בְּתַלְתָּ גְּלֻגּוּלִין, דְּעֵבִיד לָּהּ
שְׂאֵר כְּסוּת וְעוֹנָה, וְיִצְאָה חֲנָם אִין כְּסָף (שם), וְעַל שְׁלֹשָׁה פְּשָׁעֵי
יִשְׂרָאֵל וְעַל אַרְבַּעָה לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ (עמוס ב א), וְעַל אַרְבַּעָה דְּאִיהוּ
מְזַל אָדָם לֹא אֲשִׁיבֶנּוּ, דְּלֹא יִקְלַקְלוּ לִיהַ.

אַבְל לְצַדִּיקָיָא וְעֲשֶׂה חֶסֶד לְאֱלֹפִים (שמות כ ה), אֱלֹפִים וְדָאִי,
תְּלַת גְּלֻגּוּלִין בְּהוֹן אִיהוּ רוּחַ תְּלַת אֱלֹפִין דְּאִינּוֹן עֲלֻמִּין
דְּכְסוּפִין, וְלִמָּאן לְאַהֲבִיו וְלִשְׁמֵרֵי מִצּוֹתָיו (שם ו), לְחִיבָיָא דְּאִינְהוּ
לָא יַחֲזִרוּן בְּתִיּוּבְתָא בְּתַלְתָּ גְּלֻגּוּלִין אֱלִין, אַתְמֹר בְּהוֹן (ויקרא כג לא)
וְהֶאֱבַדְתִּי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֹּאת מִקֶּרֶב עַמּוֹה, אָמַר רַבִּי אִם כִּן אָנְהָ
נְחִית, אָלָא שְׁבַע אַרְעֵין אִינּוֹן, וְסִלְקִין לְשִׁבְעֵין לְקַבֵּל שִׁבְעֵים

נֶפֶשׁ, וְשִׁבַע אֲרָעִין אֵינּוֹן אֶרֶץ אֲדָמָה אֲרָקָא גֵיא צִיָּה נְשִׂיָּה תַבֵּל,
וְאֵינּוֹן שִׁבַע מְדוּרִין דְּגִיְהָנָם, הֵהִיא נֶפֶשׂא דְלָא חֲזָרָה בְּתִיּוּבְתָא
בְּאַלְיָן תַּלְתָּ, נְחִית לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּמְדוּרִין דְּגִיְהָנָם אֲלִין,
וְתַמָּן אֲתַנְשִׂי לְדַרְי דְרִין.

וְאִם הוּא צְדִיק אֲתַמַּר בֵּיהּ (משלי כד טז) כִּי שִׁבַע יְפוּל צְדִיק וְקָם,
אָמַר לִיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר, וְאִם הוּא צְדִיק אֲמַאי נְחִית תַּמָּן,
אֶלָּא בְּגִין לְאַפְקָא מִתַּמָּן כָּל נֶפֶשׂא וְנֶפֶשׂא מְאַלְיָן דְּהִרְהָרוּ
בְּתִיּוּבְתָא וּמְתוּ בְּקִצְרוֹת שְׁנִין, וְאִיהוּ טָרַח בְּגִיְהִיָּה, דָּא אִיהוּ מְאָמַר
קְדָמָאָה דְּאִיהוּ בְּרִאשִׁית.

תְּקוּנַא תַּלְתִּין וְתַלְתָּ

[דף עז ע"א]

בְּרִאשִׁית דָּא פְּקוּדָא קְדָמָאָה, דְּאֲתַרְמִיז בְּל"ב שְׁבִילִין, דְּאֵינּוֹן
ל"ב אֱלֹהִי"ם דְּעוּבָדָא דְּבְרִאשִׁית, כ"ב אֲתוּוֹן וְעֵשֶׂר
אֲמִירוֹן דְּאֲתַכְּלִילֵן בְּהוּ, תְּקוּנַא קְדָמָאָה יִרְאָה, וְעֵלָּה אֲתַמַּר (תהלים
קיא י) יִרְאֵת חֲכָמָה יִרְאֵת יְהו"ה, דְּאִית דְּחִילוֹ וְאִית דְּחִילוֹ, (דף עז
ע"א) יִרְאֵת יְהו"ה דָּא שְׁכִינְתָּא מְלָכוֹת קְדִישָׁא, יִרְאָה רְעָה דָּא
רְצוּעָה לְאַלְקָאָה לְחַיִּיבִיא, וּמַאי גֵיָּהוּ סָם הַמְּוֹת דְּסַמָּא"ל, נוֹקְבָא
דִּילִיָּה, יִרְאֵת יְהו"ה אִיהִי אֲגָרָא לְמָאן דְּנָטִיר פְּקוּדִין דְּלָא תַעֲשֶׂה,
יִרְאָה רְעָה אִיהִי רְצוּעָה לְאַלְקָאָה לְמָאן דְּאֲעֵבֵר עַלִּיהוּ.

קָם רַבִּי שְׁמֵעוֹן וְאָמַר אֶלְעָזָר בְּרִי, אִית מָאן דְּדַחִיל לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בְּגִין דְּיִיחּוֹן בְּגוּי וְיִסְגִי עוֹתְרִיָּה בְּהַאי עֲלָמָא, וְאִי
חָסַר מֵהַאי לָא דְּחִיל לִיָּה, הַאי לָא שְׁוִי לִיָּה יִרְאֵת יְהו"ה לְעַקְרָא,
אֲבָל מָאן דְּדַחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּין בְּטִיבּוֹ בִּין בְּעַאקוֹ, הָא

דא שׁוּי יִרְאֵת יְהו"ה בִּיה לְעִקְרָא, דְּתַלְת דְּרַגְיִן אֵינֹן דִּירָאָה, אִית
 יִרְאָה בֵּין בְּטִיבוּ בֵּין בְּעִאקוּ, וְאִית יִרְאָה דְּדַחִיל לְקוּדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא בְּטִיבוּ וְלֹא בְּעִאקוּ, וְאִית יִרְאָה דְּלֹא שׁוּי לָהּ עֲלִיהּ לְעִקְרָא
 בֵּין לְטִיבוּ בֵּין לְעִאקוּ, צְדִיק גְּמוּר שׁוּי לָהּ עֲלִיהּ לְעִקְרָא בֵּין לְטִיבוּ
 בֵּין לְדִינָא, בֵּינֹנֵי שׁוּי לִיה עֲלִיהּ לְטִיבוּ וְלֹא לְדִינָא, רְשָׁע גְּמוּר לֹא
 שׁוּי לִיה עִקְרָא לֹא בְּטִיבוּ וְלֹא בְּדִינָא.

וּשְׂכִינְתָא אַמַּאי אַתְקְרִיאת יִרְאָה, דְּהָא הִיא מְסִטְרָא דְעֵמוּדָא
 דְאַמְצְעִיתָא אַתְנַטְיִלַת, אֶלָּא כְּמָה דְעֵמוּדָא
 דְאַמְצְעִיתָא נְטִיל מְרַחְמֵי וְדִינָא דְאֵינֹן יְמִינָא וּשְׂמַאלָא, הֲכִי אִיהִי
 נְטִילָא מִתְרוּיָהוּ, מְסִטְרָא דְשְׂמַאלָא דֵּא אַתְקְרִיאת יִרְאָה פְּתַד
 יִצְחָק, דְּמְסִטְרָא דִימִינָא אַהֲב"ה אַתְקְרִי, וְדֵּא פְּקוּדָא תְּנִינָא
 דְאַתְמֹר בָּהּ (יְרֵמִיָּה לֹא ב) וְאַהֲבַת עוֹלָם אַהֲבַתִּךְ עַל כֵּן מְשַׁכְּתִיךְ
 חֶסֶד.

וּמִתְרִין סְטְרִין אֵלִין אַתְקְרִי עֵמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא אֹר וְגַר,
 וּשְׂכִינְתָא אֹרָה אַבּוּקָה, אֹרָה, לִיְהוּדִים הִיְתָה אֹרָה
 (אֶסְתֵּר ה טז), אַבּוּקָה הֲכִי אֹרְקָמוּהוּ מְאַרִי מִתְנִיתִין דְּצְדִיקִים קִיִּימִין
 קִמִּי שְׂכִינְתָא כְּנֵר לְפָנֵי הָאַבּוּקָה. מְסִטְרָא דִימִינָא יְהו"ה,
 וּמְסִטְרָא דְשְׂמַאלָא אַדְנ"י דְתַמְנֵן דִּין, וּבְגִין דֵּא בְּיוֹמָא קְדָמָאָה
 וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר (בְּרֵאשִׁית א ג), בְּגִין דְּחֲמִשׁ אֹר אֵינֹן
 בְּיוֹמָא קְדָמָאָה, וְאֵינֹן ה' עֲלָאָה וּמִתְמַן נְהָרִין, י' בְּשְׂמַאלָא וְדֵּא
 גַּר, וְדֵּא ה"י מִן אֱלֹהִים ה' לִימִינָא י' לְשְׂמַאלָא, (ו' מל"א
 מִתְרוּיָהוּ עֵמוּדָא דְאַמְצְעִיתָא, כֵּן י"ה, וְדֵּא אִיהוּ רְזָא אֱלֹהִים
 מְל"א ה"י, דֵּא פְּתִיבַת קְדָמָאָה. וְרְזָא דְמֶלֶךְ ה"א, אֱלֹהִים דֵּא

מְלִיאָה בְּהַפּוֹד אֶתְוֹן, וְדָא ה' זַעֲרָא, דְּאִיהִי מְלִיא מִתְּלַת אֶתְוֹן,
 וְאֶתְעֲבִידַת הַיּוֹ"ה, לְעִילָא אִיהוּ הַיּוֹ"ה, וּבָהּ מִתְּחִילִין אֶתְוֹן
 דְּאוּרֵייתָא ה"ו וּלְבַתֵּר ט"י, וְאַנְהָ אֲשַׁתְּפַח ה' בְּתֵרָאָה, אֶלָּא ד'
 הוֹת לְמַהוּי ה', אֶלָּא מֵאן גְּרַם דְּפִרַח מִינָהּ ו' דְּאִיהוּ יֵרֶךְ דִּילָהּ,
 אֶלָּא נְתַנְנִי שׁוּמְמָה כָּל הַיּוֹם דְּוָה (איכה א יג), דָּא הוּד דְּאִיהוּ יֵרֶךְ
 דִּילָהּ דְּאֶתְחַזְרַת אִיהוּ דְּוָה בְּאַלְפֵי חֲמִשָּׁאָה, בְּגִין דְּפִרַח מִינָהּ יֵרֶךְ,
 דְּעִילָהּ אֶתְמַר (בראשית לב כג) וַתִּקַּע כַּף יֵרֶךְ יַעֲקֹב, אֲשַׁתְּמוּדַע
 דְּמִימִינָא קָא מִתְּחַלַּת לְמִמְנִי אֶת ד' עַד נִצַּח, וְהוּד אִיהוּ יֵרֶךְ
 שְׁלִימוֹ דִּילָהּ, וְדָא אִיהוּ דְּאֶתְיָהִיב לְמִשָּׁה, הֲדָא הוּא דְּאֶתְמַר וְנָתַן
 הוּד לְמִשָּׁה).

תְּקוּנָא תְּלַתִּין וְאַרְבַּע

[דף עז ע"ב]

בְּרֵאשִׁית, ב' נוֹקְבָא פְּתִיחָא לְקַבְּלָא מִימִינָא, לְהַהוּא (נ"א
 מִתְּהוּא) דְּגַמִּיל חֶסֶד עָמָה, וְאַמְאֵי דְּאֶת י' עַל רִישִׁיָּה
 בְּגוּנָא דָּא ג', וּבְגִין דָּא הַרוּצָה לְהַחֲפִים יְדָרִים, אִם כֵּן אַמְאֵי ג'
 אַחוּר לְב', אֶלָּא רְזָא דְּמִלָּה וְאִישׁ אֲשֶׁר יִקַּח אֶת אַחֲתוֹ בֵּת אָבִיו
 אוֹ בֵּת אִמּוֹ וְרָאָה אֶת עֲרוּתָהּ וְהִיא תִּרְאָה אֶת עֲרוּתוֹ חֶסֶד הוּא
 (ויקרא כ יז), ב' חֲזֵרַת אַנְפּוּי מֵא', ג' אַחֲזֵרַת אַנְפּוּי מִב', ד' חֲזֵרַת
 אַנְפּוּי מִג', ה' חֲזֵרַת אַנְפּוּי מִד', כָּל אֶתְוֹן חֲזָרִין אַנְפִּין (דף עז ע"ב)
 דָּא מִן דָּא, וְלֹא אִינּוּן אַנְפִּין בְּאַנְפִּין, וְאַמְאֵי אֶלָּא רְזָא דְּמִלָּה
 וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וְכו' (שמות לג כג), וְאַמְאֵי חֲזָרִין אַנְפִּין דָּא מִן דָּא,
 בְּגִין עֲרִיין דְּאִינּוּן לְקַבְּלֵיהוּ, א' לְקַבְּלֵיהּ אַרְוּר דְּאִיהוּ עֲרוּה, וְעִלָּיָה
 אֶתְמַר (דברים כז כב) אַרְוּר שֹׁכֵב עִם אַחֲתוֹ, דְּאֶלִּין עֲרִיין כָּל חַד

שָׁכִיב עִם אֲמִיָּה וְעִם אַחֲתִיָּה וְעִם בְּרִתִּיָּה, וְחֹזְרִין אֲנַפִּין לְגַבֵּייהוּ
 דְּלִית לֹון בַּשָּׁת פְּנִים, אֲבָל אֲתוּון קַדִּישֵׁין חֹזְרִין אֲנַפֵּייהוּ בְּבַשֶּׁת
 בַּעֲנֻוָה, עָרְיָה תַעוּר, וּבְגִינָה אֲתַמַּר (ויקרא יט יד) וְלִפְנֵי עוּר לֹא תִתֵּן
 מִכְּשׁוֹל, עוּר דֹּאִיהוּ עוּר, וְרֹזָא דְּמִלָּה עָרוּם רָאָה רָעָה וְנִסְתָּר (משלי
 כב ג).

וּלְבַתֵּר דְּמַתְּפִשְׁטִין מַנְיִיהוּ מַתִּיחְדִּין כְּלָהוּ וְלֹא יִתְבַּשְׁשׁוּ,
 וּמַתִּיחְדִּין אָבָא עִם אִמָּא, אַח עִם אַחֲתִיָּה, כְּעַן דְּעָרוּהָ
 בִּינֵייהוּ אִית פְּרוּדָא בְּאַתְוּון דֹּאִינוּן יְהוּ"ה, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב (רות א
 יז) כִּי הַמּוֹת יִפְרִיד (בֵּין אַחִים) בִּינֵי וּבִינֵיהּ, לְבַתֵּר דֹּאֲתַעְבֵּר עָרְיֹות
 מַנְיִיהוּ, יְהֵא יְהוּ"ה אַחַד וְשָׁמוּ אַחַד, וְרֹזָא דְּאַחַד אַח ד', עָרוּהָ
 דְּתַרְוֵייהוּ אַחַר, בְּזַמְנָא דֹּאֲסַתְּלַק קוּצָא מִן ד' מִן אַחַד אֲשַׁתְּאָר
 אַחַר, וְעָלִיָּה אֲתַמַּר (משלי כה ט) וְסוּד אַחַר אֵל תִּגְל.

תְּקוּנָא תְּלָתִין וְחֲמִשָּׁא

בְּרֵאשִׁית, בְּתִשְׂר"י אֲתַבְּרִי עֲלָמָא, חָסֵר א' לְמַהוּי בְּרֵאשִׁית,
 דָּא אָדָם דֹּאֲתַבְּרִי בְּתִשְׂרִי, וּבְגִין דְּעֵתִידָה אֲרַעָא
 לְאַתְלָטִיָּא בְּגִינָיָה, דָּא הוּא אַרוּרָה הָאֲדָמָה בְּעַבְרֵיהּ (בראשית ג יז),
 אֲסַתְּלַק מִן תִּשְׂרִי, וּפְתַח בְּב' דֹּאִיָּה בְּרָכָה לְאַתְבְּרָכָא אֲרַעָא,
 וְלֹאֲפָקָא לָהּ מִן לְוִטִיָּא, וְלֹא עוּד אֲלָא בְּגִין דְּתִשְׂרִי אִיָּהוּ דִּין, לֹא
 אֲדַכֵּר תְּמִן בְּתִשְׂרִי, דְּלֹא יִתְכַן בֵּיָּה זְמַנָּא אַחְרָא, הֲדָא הוּא דְּכְתִיב
 (משלי כ כז) גַּר יְהוּ"ה נִשְׁמַת אָדָם. (כך מצאתי).

תְּקוּנַא תְּלָתִין וְשִׁתָּא

בְּרֵאשִׁית, דְּאִיהוּ שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית, דְּהָא שְׁבַע שַׁבָּתוֹת אֵינּוּן,
וְלְכָל חַד אֵית לִיה שִׁית יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה, וְכָל יוֹמָא
דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא הוּא אֶלְפָּה שְׁנַיִם, הֵדָּא הוּא דְכָתִיב (תְּהִלִּים צ ד)
כִּי אֶלְפָּה שְׁנַיִם בְּעֵינֵיךָ וְכוּ', וְשַׁבַּת בְּרֵאשִׁית שִׁית יוֹמִין דִּילְיָה אֵינּוּן
שְׁנַיִם אֶלְפַיִם תְּהוּ, שְׁנַיִם אֶלְפַיִם תּוֹרָה, שְׁנַיִם אֶלְפַיִם יְמוֹת הַמַּוְשִׁיחַ.

שְׁנַיִם אֶלְפַיִם תְּהוּ וְהָאָרְצַן הֵי תְּהָה תְּהוּ, שְׁנַיִם אֶלְפַיִם תּוֹרָה וְרוּחַ
אֱלֹהִי"ם מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם (בראשית א ב), וְלִית מַיִם
אֶלָּא אֲוֵרִיתָא, פְּנֵי הַמַּיִם תְּרִין אַנְפִּין דִּילָהּ, דְּאֵינּוּן מִצּוֹת עֲשֵׂה
וּמִצּוֹת לֹא תַעֲשֶׂה, חֲנוּר וְסוּמְקָא, יְמִינָא וּשְׂמָאלָא, וְאֵלִין אֵינּוּן שְׁנַיִם
אֶלְפַיִם תּוֹרָה, שְׁנַיִם אֶלְפַיִם יְמוֹת הַמַּוְשִׁיחַ, וַיֹּאמֶר אֱלֹהִי"ם יְהִי אֹר
וַיְהִי אֹר (שם א), עֲלֵייהוּ אֲתַמַּר (ישעיה כד טו) עַל כֵּן בְּאֲוֵרִים כְּבָדוּ
יְהו"ה, עַל כֵּן וְדַאי דְּאֲתַמַּר בֵּיה וַיְהִי כ"ו, וְאֵינּוּן שְׁבַעִין, וְעַל תְּרִין
מְאֻרֹת אֵלִין אֲתַמַּר דּוּ פְּרָצוּפִין דְּכַר וְנוֹקְבָא, יְהִי אֹר דָּא פְּסָח,
אֹר לְאַרְבַּעָה עָשָׂר, וַיְהִי אֹר רֵאשׁ הַשָּׁנָה, דְּאֲתַמַּר בֵּיה וַיְהִי הַיּוֹם,
הָכָא וַיְהִי וְהָתָם וַיְהִי, וּבְכָל אֲתַר וַיְהִי לִישְׁנָא דְּצַעְרָא.

[דף עח ע"א]

שַׁבַּת בְּרֵאשִׁית נְקוּדָה בְּחָלָל דִּילָהּ, (דְּאִיהִי שַׁבַּת בְּרִית), י'
שַׁבַּת חָלָל, חָלָל לְמָאן, לְהֵהִיא נְקוּדָה, מְחַלְלִיהָ מוֹת יוֹמָת
(שְׁמוֹת לא יד), לְמָאן דְּעָאל נּוֹכְרָאָה בְּחָלָל דִּילָהּ, דְּאִיהִי רְשׁוֹת
הַרְבִּים יִין נְסָךְ זוֹנָה, וּבְגִין דָּא הָכָא צְרִידָה דְּחִילוּ, וְדָא אִיהוּ
בְּרֵאשִׁית יר"א שְׁב"ת, הֵדָּא הוּא דְכָתִיב (ויקרא יט א) אִישׁ אִמּוֹ
וְאָבִיו תִּירָאוּ וְאֵת שַׁבָּתוֹתַי תִּשְׁמֹרוּ, וּמָאן דְּעָאל רְשׁוֹ נּוֹכְרָאָה